

Ruotsalaista rationalismia

Raamattukysymys puhuttaa myös Ruotsissa. Ruotsin arkkipiispa K.G. Hammar on vuodenvaihteen ympärillä antamallaan haastattelulla synnyttänyt maassa kiivaan keskustelun. Jouluhaastattelussa hän epäili joulun kertomuksen historiallisuutta ja totesi, että neitseestäsyntymisestä puhuminen ei välttämättä tarkoita biologista totuutta. Kyseessä on vain teologinen väittäminen siitä, että Jeesuksessa on jotain erityistä.

Hammar ei myöskään pidä evankeliumien kertomuksia ihmeistä luotettavina. Ne kertovat vain sen ajan maailman tavasta kuvata parantumista ihmeenomaisena tapahtumana. Teologisesti vaikein asia on, että Hammar ei enää näytä pitävän Jeesuksen jumaluutta kristilliselle uskolle välttämättömänä. Hän katsoo, että nimitys Jumalan Poika ei kerro mitään Jeesuksen olemuksesta. Meidän ei tarvitse ajatella, että Jeesus olisi ollut jumalallinen Jumalan Poika syntymästään asti.

Muissa haastatteluissa Hammarin lista jatkui. Raamatun ja Jeesuksen puheet viimeisistä tapahtumista ovat sadunomaisia kertomuksia. Piispa ei usko Jumalan tuomion todellisuuteen. Hän pitää mahdottomana ajatusta helvetistä. Tuleeko kuoleman jälkeen sitten mitään? Hammar ajattelee, että ihmiset jatkavat elämää korkeintaan Jumalan ajatuksissa.

Vanhan järkeisuskon paluu

Hammar toistelee sata vuotta vanhan rationalismin kuivakiskoisia teesejä. Hän kamppailee ihmekysymyksen kanssa eikä voi hyväksyä todellisen inkarnaation ajatusta. Näin hän tuo suurena totuutena esille seikkoja, jotka useimmat raamatuntutkijat ovat hylänneet vuosia sitten.

Teologisesti näkemyksissä on kaksi kes-

keistä periaatetta. Ensinnäkin Hammar luopuu Raamatun yhtenäisyydestä. Hän näyttää kannattavan sellaista idealismia, että vain pieni, akateemisesti ”varmistettu” osa Raamatusta on tärkeä. Toiseksi Hammar on lähes puhdas eksistentiaalisti. Hän hylkää oppilauseet ja pitää kristinuskoa sisäisen kokemuksen ja elämäntaidon aatteena. Raamatulla ei ole oikeastaan mitään tekemistä tämän päivän uskon kanssa.

Onko kirkon ”keisarilla” vaatteita?

On ollut mielenkiintoista seurata suomalaisia reaktioita Hammarin näkemyksistä. Tutkijat ovat olleet varovaisesti vaiti, koska suurin osa heistä on Hammarin kanssa samoilla linjoilla. Kirkon johto piispoja myöten puolestaan myötäilee Hammaria. Pelätäänkö sitä, että keskustelu siirtyisi Suomeen ja meidän kirkkomme eräiden johtajien samanlaisiin näkemyksiin?

Ruotsissa kritiikki tuli yllättävältä taholta. Tukholman katolisen hiippakunnan piispa A. Arborelius ja helluntailiikkeen johtaja S-G. Hedin Filadelfiaseurakunnasta kirjoittivat yhdessä Svenska Dagbladetiin Jeesus-manifestin Hammarin edustamia näkemyksiä vastaan. Toisiaan pitkään vierastaneet tahot löysivät yhteisen äänen Raamatun ja uskon puolesta.

Aina pitäisi löytyä joku, joka uskaltaa todeta, että keisarilla ei ole vaatteita. Hammarin esittämät väitteet ovat pelkästään esimerkki siitä, että materialistisen maailmankuvan yritetään antaa määrätä Raamatun tulkintaa. Sitä ovat monet yrittäneet jo kahdensadan vuoden ajan. Kirkolla on kuitenkin oikeus uskoa Jumalan toimintaan historiassa. Se näyttää Ruotsissa nyt unohtuneen.

Timo Eskola